

Περιεχόμενα

Πρόλογος	9
Προϊμιο.....	15
Εισαγωγή	15
Θεωρητικό πλαίσιο	17
Ερευνητικά ερωτήματα	18
Μεθοδολογία – Πηγές	21

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Θεωρητικές προσεγγίσεις - ανάλυση

1 Αστική και περιφερειακή ανάπτυξη	27
2 Αστική ανάπτυξη και διακυβέρνηση.....	39
2.1 Διαχρονική προσέγγιση στις εξελίξεις του χωρικού σχεδιασμού (1960-2017).....	39
2.2 Οικιστικό δίκτυο και εδαφική συνοχή.....	57
2.3 Κριτήρια επανιεράρχησης του οικιστικού δικτύου	62
2.4 Το οικοδομικό τετράγωνο ως εργαλείο αξιολόγησης αστικών παρεμβάσεων.....	66
2.5 Μηχανισμοί απαξίωσης αστικών περιοχών	68
2.6 Εξειδικευμένες θεσμικές θεωρήσεις της απαξίωσης των αστικών περιοχών	72
2.7 Νέες αναγκαιότητες για την ανασυγκρότηση του αστικού χώρου-εισαγωγικά.....	76
2.8 Προσεγγίζοντας απαραίτητες πολιτικές, θεσμούς και εργαλεία	76
2.9 Τα βήματα της παραγωγικής ανασυγκρότησης	78
3 Ευρύτερες διαστάσεις της συνοχής.....	83
3.1 Προσεγγίζοντας την εδαφική και την κοινωνική συνοχή, σε τοπική και περιφερειακή κλίμακα	83
3.2 Ευρωπαϊκές πολιτικές και χωρικές προσεγγίσεις της συνοχής	87
3.3 Χωρικές ρυθμίσεις για τον θαλάσσιο χώρο – Διεθνείς, ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές	90
3.4 Οραματισμοί για την ανάπτυξη του θαλάσσιου χώρου	100
3.5 Θεσμοί, κοινωνικές διεργασίες, αναγκαίοι μηχανισμοί για τη συνοχή στην Ελλάδα της κρίσης.....	105
3.6 Ευέλικτα εργαλεία για τη συνοχή και την τοπική ανάπτυξη.....	108
3.7 Προβληματισμοί και εκτιμήσεις προς τη βιώσιμη ανάπτυξη	116
4 Πολιτιστική κληρονομιά και ανάπτυξη.....	119
4.1 Οι πολυπαραγοντικές διαστάσεις του ιστορικού χώρου	119

6	Αστική Ανάπτυξη και Συνοχή	
	4.2 Πολιτιστικά οικοσυστήματα και τοπία	120
	4.3 Έξυπνη εξειδίκευση για τη διασύνδεση του ιστορικού χώρου με τη βιώσιμη ανάπτυξη	123
5	 Υποδομές	129
	5.1 Υποδομές και ανάπτυξη.....	129
	5.2 Οι πολιτικές των Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα –ΣΔΙΤ– για τις υποδομές.....	135
	5.3 Η νέα γενιά των υποδομών	142
	5.4 Οι συνδυασμένες μεταφορές στη διαδικασία της παραγωγικής ανασυγκρότησης ..	151
	5.5 Αστικές συμμαχίες και συνδυασμένες μεταφορές σε εθνικό επίπεδο: Προς μια νέα δυναμική αποκέντρωσης.....	154
6	 Κλιματική αλλαγή: Επιπτώσεις και διαχείριση κινδύνων	159
	6.1 Γενικά για τους κινδύνους, την κλιματική αλλαγή και την περιφερειακή εξειδίκευση	159
	6.2 Προς έναν νέο οδικό χάρτη εθνικής και περιφερειακής δράσης.....	164
7	 Συμπεράσματα.....	173

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Προοπτικές - προτάσεις

8	 Μεθοδολογικά ζητήματα: Προς μια νέα θεώρηση του αστικού χώρου	183
	8.1 Εισαγωγή – Διαστάσεις χωρικού σχεδιασμού	183
	8.2 Προς μια νέα θεώρηση του αστικού χώρου	186
9	 Προσεγγίσεις αναγκαίων δεικτών και προγραμματικών μεγεθών στον χωρικό σχεδιασμό	191
	9.1 Εισαγωγή	191
	9.2 Περιοχές προγραμματισμού – Τομείς – Επίπεδα προγραμματισμού	192
	9.3 Προγραμματικά μεγέθη – Επιλογή δεικτών – Εφαρμογές.....	195
	9.4 Δείκτης καλύτερης ζωής OECD	211
10	 Συνολική πρόταση παρέμβασης στον αστικό χώρο	215
	10.1 Αστική διάχυση και στρατηγικές παρεμβάσεων	215
	10.2 Κέντρα πόλης: Ανάπτυξη, ασφάλεια, διακυβέρνηση, συνοχή	216
	10.3 Η πολιτιστική κληρονομιά: Στρατηγική πρόταση βιώσιμης ανάπτυξης των πόλεων .	220

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

Εφαρμογές - παραδείγματα

11	 Εισαγωγή	225
12	 Προσέγγιση επιλεγμένων αστικών παραδειγμάτων από την Ελλάδα	229

12.1 Αθήνα	229
12.1.1 Εστιάζοντας στη μητροπολιτική καρδιά Αθήνας-Πειραιά	229
12.1.2 Η πολιτική χωροθέτησης και εγκατάστασης των ελλήνων προσφύγων από τη Μικρά Ασία εντός και εκτός του Δήμου της Αθήνας, μετά τη μικρασιατική καταστροφή: Η περίπτωση της Νέας Σμύρνης-Καλλιθέας-Μοσχάτου	236
12.1.3 Προσεγγίζοντας το δίπολο «Επαναστικοποίηση» και «ανάπλαση» περιοχών κατοικίας. Το σύγχρονο Οικοδομικό Τετράγωνο (ΟΤ) ως κομβικό εργαλείο	257
12.2 Ξάνθη.....	262
12.2.1 Αλλάζοντας την εικόνα μιας πόλης: Η πολιτιστική φυσιογνωμία της αειφόρου ανάπτυξης – Στρατηγική και παρεμβάσεις, 1994 έως 2014.....	262
13 Προσέγγιση επιλεγμένων αστικών παραδειγμάτων από την Ευρώπη.....	271
13.1 Βρυξέλλες	271
13.1.1 Στο ιστορικό κέντρο της Πόλης των Βρυξελλών: Η περίπτωση του «Ilot Sacré»	271
13.2. Chieti	276
13.2.1 Πολιτιστική κληρονομιά και αστικό περιβάλλον: Η περίπτωση του Chieti, Περιφέρεια Abruzzo, Ιταλία	276
13.2.2 Τα κριτήρια του σχεδίου της μητροπολιτικής περιοχής του Chieti.....	281
13.2.3 Το πολιτιστικό πάρκο του Chieti, κομβικό ορόσημο του συνολικότερου σχεδιασμού για την αστική περιοχή	282
14 Συνοπτική αποτίμηση των επιλεγμένων παραδειγμάτων	285
15 Συμπεράσματα – Διαστάσεις της πολιτιστικής κληρονομιάς στην αστική ανάπτυξη	289
Αντί επιλόγου.....	295
Προσεγγίζοντας τον ρόλο του αρχιτέκτονα μέσα από μια οραματική θεώρηση για τον σχεδιασμό και τη διαχείριση του χώρου: Μια συμβολή για τη Μητροπολιτική Αττική	295
Βιβλιογραφία	301
Κατάλογος σχημάτων, εικόνων, χαρτών, φωτογραφιών	315